

מניח עבדו את העירוב אסור עליו לטלטל במבוי, הוא גומר  
 בדעתו להקנות לו, ורב תנא הוא ויכול לחלוק על המשנה.  
 הגמרא מביאה שאף רב יעקב בר אידי פירש שרבי חייה אסר  
 משום שלא זכתה לה: **אמר ליה רבי יודא לרבי יעקב** (בריה) [ברך]  
 דבת – בנה של בת יעקב, כי מטית הָתָם – כשאתה הולך לארץ  
 ישראל, אפקה ויול לסוף דצור – הרבה את הדרך בשבילי, ולך  
 דרך מסילת צור, ובעצא מיניה – ושאל דבר זה ומפני מה אסר לה  
 רבי חייה להיכנס לעיר? **מרב יעקב בר אידי** שמקומו הוא בצור.  
**בעא מיניה** – שאל ממנו ורבי יעקב ברה דבת יעקב מרב יעקב בר  
 אידי? מה היה המעשה, **משל חמותה עירבה לה** ומה שאסר רבי  
 חייה הוא משום **דלא זכתה לה, או דלמא** – או שמא משלה – משל  
 הכלה? **עירבה לה**, ומה שאסר לה רבי חייה, הוא משום **דשלא**  
**מדעתה עירבה לה**. **אמר ליה** – השיב לו רב יעקב בר אידי, **משל**  
**חמותה עירבה לה**, ומה שאסר רבי חייה, הוא משום **דלא זכתה**  
**לה**.  
 הגמרא מביאה פסק הלכה בענין זה: **אמר רב נחמן, נקמינן – אנו**  
**מחזיקים להלכה**, להחמיר גם כרב וגם כשמואל. **אמר רב**  
**עירובי תחומין, ואמר רב יוחנן עירובי תחומין, ואמר רב יוחנן**  
**מבואות**, בכלום צריך לזכות את העירוב למי שמניחים עבורו.  
 הגמרא דנה אם מי שמניח עירוב תבשילין בשביל אחר, צריך  
 לזכות את העירוב למי שמניח עבורו: **בעי – הסתפק רב נחמן,**  
**המניח עירובי תבשילין עבור אחרים, צריך לזכות להם את העירוב,**  
**או אין צריך לזכות להם.** **אמר רב יוסף, והקשה רב יוסף, ומאי תיבעי ליה**  
**– מה היה ספקו של רב נחמן בזה, לא שמיני ליה – וכי לא שמע**  
**רב נחמן הא – דבר זה דאמר רב נחמן בר רב אבהו אמר – ובשם**  
**שמואל, שהמניח עירובי תבשילין לאחרים, צריך לזכות להם.** **אמר**  
**ליה – שאל אביי את רב יוסף, פשימא דלא שמיני ליה – הלא פשוט**  
**הוא שלא שמע רב נחמן את דברי שמואל, דאי שמיני ליה מאי**  
**תיבעי ליה – שאילו שמע את דברי שמואל, ודאי לא היה מסתפק**  
**בדבר, ומהי שאלתך אם שמע רב נחמן את דברי שמואל.** **אמר ליה**  
**– השיב לו רב יוסף, אמי – וכי בעירובי תחומין מי – (האם) לא אמר**  
**שמואל שאין צריך לזכות, ואמר איהו – (הוא, רב נחמן) שצריך**  
**לזכות, ומשום כך אני מסתפק שמא אף בדין זה של עירובי**  
**תבשילין, אף ששמע רב נחמן את דברי שמואל, עדיין הסתפק מה**  
**הדין בזה.** **השיב לו אביי, הכי השתא – וכי כך נראה בעיניך עתה,**  
**שיש לומר כן, בשלמא הָתָם – שם בעירובי תחומין, מובן מדוע**  
**חלק רב נחמן על שמואל, משום דפליגי – שנחלקו רב ושמואל**  
**בדין זה, ובדין של שיתופי מבואות, וקא משמע לן – והשמיענו רב**  
**נחמן בחוקרין דמר וכי חוקרין דמר – שיש לפסוק כרב בעירובי**  
**תחומין שהוא מחמיר בהם, וכשמואל בשיתופי מבואות שהוא**  
**מחמיר בהם, אכל הָתָם – כאן, בעירובי תבשילין, אי איתא דשמיני**  
**ליה – אם אכן שמע רב נחמן את דברי שמואל, ודאי לא היה חולק**  
**עליו, שהרי מי איכא דמאן דפליג – האם ישנו מי שחולק על**  
**שמואל בזה, שנאמר שמשום כך הסתפק רב נחמן אם הלכה**  
**כשמואל, אלא ודאי רב נחמן לא שמע את דברי שמואל.**  
 הגמרא דנה אם אפשר להתיר לטלטל בחצר שנכרי דר בה, על  
 ידי שישכרו את רשותו מאשתו. מספרת הגמרא: **ההוא מוריונא –**  
**אותו שומר כלי זיין שעשויים לשמירת העיר, ונכרי היה, דהוה**  
**בשכבותיה דרבי יודא – שהיה גר בשכנות לרבי יודא, אמרו ליה**  
**הישראלים שגרו עמו בחצר, אונרי לן רשותך – תשכיר לנו את**  
**רשותך, כדי שנוכל לטלטל בחצר, ולא אונרי ליה – לא השכיר**  
**להם, אתו לקמיה דרבי יודא – באו לפני רבי יודא, אמרו ליה –**  
**שאלו אותו, מהו למיגר מדביתיהו – האם שכירת רשותו מאשתו,**  
**תועיל להתיר לטלטל בחצר, אמר ליה – השיב להם רבי יודא, הכי**  
**– כך אמר ריש לקיש משמיה דנבבא דבה – בשם אדם גדול,**  
**ואומרת הגמרא, ומנו – ומיזו אדם גדול זה, רבי חנינא, אשתו של**  
**אדם מערבית שלא מדעתו, וכשם שאשתו של ישראל, העירוב**  
**שהיא נותנת שלא מדעת בעלה מתיר לטלטל בחצר, כך אם**  
**שוכרים מאשתו של נכרי, מתירה שכירות זו לטלטל בחצר.**

ואין הם מועטין מפירותיה, ודאי אילן של עבודה זרה הוא, שאם  
 לא היו עובדים לאילן, לא היו נמנעים לאכול מפירותיו. ושמואל  
 אמר, כגון דאמר – שאומרים משרתי העבודה זרה, הני תמרי –  
 תמרים אלו הגדלים באילן זה, עומדים הם לשיכרא דבי נצרפי –  
 לעשות מהם שיכר להביאו לבית העבודה זרה שנקראת נצרפי,  
 דשתו ליה – ששותים אותו ביום אידם – ביום חגם, (אמר אמרי)  
 ואמרו לי כבי דפומבדיתא, הלבתא בנותיה דשמואל – שההלכה  
 היא כשמואל.  
 הגמרא חוזרת לדברי רב יהודה שאמר שצריך להגביה את החבית  
 של השיתוף טפה, ומקשה עליו מבריתא. מקשה הגמרא: מיתבי  
 – יש להקשות על דברי רב יהודה מבריתא, ששנינו בבריתא,  
**ביצר משתתפין בכבוי – כיצד עושים שיתוף במבוי להתיר לטלטל**  
**ממנו לחצירות בשבת, מכאיים חבית של יין ושל שמן ושל תמרים**  
**ושל גרונות – (האנים יבשין) ושל שאר מיני פירות, כלומר, אחד**  
**מבני המבוי מביא חבית שיש בה אחד מהמינים הללו, ואם הוא**  
**מביא משל, צריך לזכות אותה לכל בני המבוי, ואם החבית שהוא**  
**מביא היא משל, משל בני המבוי, שכולם שותפים בה, צריך**  
**להויתת להם שיתוף כולם שיעשה חבית זו שיתוף למבוי,**  
**וכשהוא עושה שיתוף בחבית שלו, כשהוא מזכה להם, הוא מנביח**  
**את החבית מן הפרקע משהו.** הרי שאין צריך להגביה את החבית  
 טפה, וקשה על רב יהודה שהצריך להגביה את החבית טפה.  
 מתרצת הגמרא: **מאי משהו נמי דקאמר – אף מה שאמרה**  
**הבריתא שצריך להגביה משהו, היינו משהו.**  
 הגמרא דנה בדין האמור במשנה שצריך לזכות את השיתוף לכל  
 בני המבוי: **איתמר – נאמר בבית המדרש, שיתופי מבואות, רב**  
**אמר, אין צריך לזכות לכל בני המבוי, ושמואל אמר, צריך לזכות.**  
**ובעירובי תחומין, כשאדם אחד מניח עבור אחר, נחלקו בהיפוך, רב**  
**אמר, צריך לזכות את העירוב למי שהוא מניח עבורו, ושמואל**  
**אמר, אין צריך לזכות.** מקשה הגמרא: **בשלמא לשמואל – טעמו של**  
**שמואל מובן, דהָתָם – שבאן, בשיתופי מבואות תנן – שנינו**  
**במשנה שצריך לזכות, והָתָם – וכאן, בעירובי תחומין, כשאמרה**  
**המשנה (להלן פב) שיכולים להניח עירובי תחומין בשביל אחר, לא**  
**תנן – לא אמרה המשנה שצריך לזכות את העירוב למי שמניחים**  
**עבורו, אלא לרב קשה מאי מעקא – מדוע אמר רב שלא כמבואר**  
**במשנה.**  
 מתרצת הגמרא: **תנאי היא – הדין שמבואר במשנה שעירובי**  
**תחומין אין צריך לזכות למי שמניחים עבורו, נחלקו בו תנאים.**  
**דאמר רב יהודה אמר – (בשם) רב, מעשה בכלתו של רבי אושעיא**  
**שהלכה בערב שבת לבית הפרקין שהיה מחוץ לתחום עירה,**  
**והשקה לה – ושקעה החמה ונעשה שבת קודם שחזרה מבית**  
**המרחץ, ועירבה לה חמותה – והניחה חמותה עירוב תחומין**  
**בשבילה קודם ששקעה החמה, כדי שתוכל לחזור לעיר, ורבי**  
**מעשה לפני רבי חייה, ואמר לה להיכנס לעיר, ואמר לו רבא**  
**ושמעאל דרבי יוסי לרבי חייה, בכלאי – (בן בבל) כל כך אתה**  
**מחמיר בעירובין, כך אמר אבא – אבי (רבי יוסי), כל שיש לך להקל**  
**בעירובין, הקל. ואבעיא ליה – והסתפקו בני הישיבה, מפני מה אסר**  
**לה רבי חייה להיכנס לעיר, אם מפני שמשל חמותה עירבה לה,**  
**ומשום דלא זכתה לה, ובעירובי תחומין צריך לזכות, או דילמא –**  
**או שמא משלה – (משל הכלה) עירבה לה, ומה שאסר לה רבי**  
**חייה, הוא משום דחמותה הניחה לה את העירוב שלא מדעתה,**  
**ואין מניחים עירוב תחומין אלא מדעת מי שמניחים עבורו, ואמר**  
**לן ההוא מרבנן – אחד מהחכמים, ורבי יעקב שמיא – שמו, לרדי**  
**מיפרשא לה מיניה דרבי יוחנן – אני שמעתי פירוש דבר זה מרבי**  
**יוחנן, שמה שאסר רבי חייה, הוא כיון שמשל חמותה עירבה לה,**  
**ומשום דלא זכתה לה. ומבואר שרבי חייה סבר שעירובי תחומין**  
**צריך לזכות, ומוכח שרבי חייה חולק על המשנה שלא הזכירה**  
**שצריך לזכות בעירובי תחומין, ורב סבר כרבי חייה. ומה שאמר**  
**רב שביתופי מבואות אין צריך לזכות, אף שבמשנה מבואר**  
**שצריך לזכות, רב חולק בזה על המשנה, וסובר שכיון שמי שהוא**

1 הגמרא מביאה שמעשה כזה היה אף אצל רב יהודה בר אשעיא.  
 2 מספרת הגמרא: **ההוא מוֹדֵינָא** – אותו שומר כלי זימן שעשויים  
 3 לשמירת העיר, ונכרי היה, **דְּהוּה בְּשִׁבְבוּתֵיהּ דְּרַב יְהוּדָה בְּר**  
 4 **אִישְׁעִיָּא** – שהיה גר בשכנות לרב יהודה בר אשעיא. **אֲמַרִי לֵיה**  
 5 **הִישְׂרָאֵלִים שְׁגֵרו עֲמֹ בַחֲצֵר, אֲוִנֵי לָן רְשׁוּתָךְ** – תשכיר לנו את  
 6 רשותך, כדי שנוכל לטלטל בחצר, **וְלֹא אֲוִנֵי לָהּ** – לא השכיר  
 7 להם, **אֲתוּ לְקַמְיָה** –(באו לפני) **דְּרַב יְהוּדָה בְּר אִישְׁעִיָּא, אֲמַרִי לֵיה**  
 8 **– שאלו אותו, מָהו לְמִנֵּי מְדִבְתֵּיהוּ** – האם שכירת רשותו מאשתו,  
 9 תועיל להתיר לטלטל בחצר, **לֹא הוּה בְּיָדָהּ** – לא היה יודע רב  
 10 יהודה בר אשעיא מהו הדין בזה, **אֲתוּ לְקַמְיָה דְּרַב מַתְנָה** – באו  
 11 ושאלו זה לפני רב מתנה, **וְלֹא הוּה בְּיָדָהּ** – ולא היה יודע  
 12 מהו הדין בזה, **אֲתוּ לְקַמְיָה דְּרַב יְהוּדָה** – באו ושאלו שאלה זו לפני  
 13 רב יהודה, **אֲמַר לָהּ** – השיב להם, **כִּי אֲמַר שְׂמוּאֵל, אֲשֶׁתוּ**  
 14 **שָׁל אֲדָם מְעַרְבַת שְׁלֹא מְדַעְתוּ, וכשם שאשתו של ישראל, העירוב**  
 15 **שהיא נותנת שלא מדעת בעלה מתיר לטלטל בחצר, כך אם**  
 16 **שוכרים מאשת נכרי, מתירה שכירות זו לטלטל בחצר.**

17 הגמרא מקשה על דברי רבי חנינא ושמואל מברייטא: **מִיתִיבִי,**  
 18 **שֵׁנִי בְּרִייתָא, נָשִׁים שְׁעָרְבֵין עִם שָׂר שָׂר בְּנִי הַחֲצֵר וְנִשְׁתַּתְּפוּ עִם**  
 19 **שָׂר בְּנִי הַמְּבִי שְׁלֹא מְדַעַת בְּעָלֶיהֶן, אֵין עִירֻבֵין עִירֻב וְאֵין שִׁיתוּפֵין**  
 20 **שִׁיתוּף, ואֵין אמרו רבי חנינא ושמואל שאשתו של אדם מערבת**  
 21 **שלא מדעתו. מתרצה הגמרא: לֹא קָשְׁיָא, הָא** – מה שאמרו רבי  
 22 חנינא ושמואל שאשתו מערבת שלא מדעתו, אין זה אלא במקום  
 23 **דְּאֲסֵר** – שהוא אוסר על שאר בני החצר להוציא מבתיהם לחצר,  
 24 כגון שאין לביתו פתח אחר מלבד הפתח הפתוח לחצר, וכן  
 25 בשיתוף כשהוא אוסר על בני המבוי להוציא מחצרותיהם למבוי,  
 26 כגון שאין לחצירו פתח אחר מלבד הפתח הפונה למבוי, שאז  
 27 אשתו מערבת שלא מדעתו, **וְהָא** – והברייטא שאמרה שאשה  
 28 המערבת ומשתתפת שלא מדעת בעלה לא חל העירוב והשיתוף,  
 29 אין זה אלא במקום דְּלֹא אֲסֵר – שאינו אוסר על שאר בני החצר  
 30 להוציא מבתיהם לחצר, כגון שביתו פתוח לשתי חצירות, והוא  
 31 רגיל להיכנס ולצאת דרך החצר האחרת, ולא דרך חצר זו, וכן  
 32 במבוי, מדובר באופן שאינו אוסר על בני המבוי להוציא מבתיהם

למבוי, כגון שחצירו עומדת בין שני מבואות, והוא רגיל להיכנס  
 ולצאת דרך מבוי אחר, ואם נתנה אשתו שלא מדעתו עירוב לאלו  
 שאינו אוסר עליהם כדי להתיר להוציא מביתו לחצר, אין זה  
 עירוב, וכן אם נתנה שיתוף במבוי שאינו אוסר כדי להתיר לטלטל  
 מחצירו למבוי זה, אין זה שיתוף.  
 אומרת הגמרא: **הָכִי נָמִי מְסַתְבָּרָא** – אף בלא הקושיא מהברייטא  
 מסתבר לומר שמודה שמואל שכשאינו אוסר, אשתו אינה יכולה  
 לערב שלא מדעתו, **דָּאֵם בְּן** – שאם נאמר שאמר שמואל שבכל  
 מקום אשתו של אדם מערבת שלא מדעתו, **קָשְׁיָא דְּשְׂמוּאֵל,**  
 42 **אֲדַשְׁמוּאֵל** – תהיה סתירה בדברי שמואל עצמו, **דְּאֲמַר שְׂמוּאֵל,**  
 43 **אֶחָד מִבְּנֵי מְבִי שְׁהוּא רְגִיל לְהַשְׁתַּתֵּף עִם בְּנֵי הַמְּבִי, וְלֹא**  
 44 **נִשְׁתַּתְּףָה עִמָּהֶם, שְׂרוּצָה לֵאסוּר עֲלֵיהֶם לְהוֹצִיא מִחֲצֵרוֹתֵיהֶם**  
 45 **למבוי, בְּנֵי הַמְּבִי נִבְנְסִין לְתוֹךְ בֵּיתוֹ וְנִשְׁתַּלְּטִין שִׁיתוּפֵין מִמֶּנּוּ** מדעת  
 46 **אשתו, בְּעַל בְּרַחוּ, ומדייקת הגמרא מדברי שמואל, שְׂרָגִיל אֵין** –  
 47 **שרק מי שהוא רגיל להשתתף עם שאר בני המבוי, שהוא רגיל**  
 48 **לצאת דרך אותו מבוי והוא אוסר על שאר בני המבוי להוציא**  
 49 **מבתיהם לחצר, אז מועיל ליטול שיתוף שלא מדעתו, אבל מי**  
 50 **שְׂאֵין רְגִיל לְהַשְׁתַּתֵּף עִם בְּנֵי הַמְּבִי, שאינו רגיל לצאת דרך אותו**  
 51 **מבוי, ואינו אוסר על בני המבוי, לֹא** – אי אפשר ליטול שיתוף  
 52 **שלא מדעתו, ואם נאמר שמה שאמר רב יהודה בשם שמואל**  
 53 **שאשתו של אדם מערבת שלא מדעתו, הוא אף כשאינו אוסר,**  
 54 **יקשו דברי שמואל זה על זה, אלא ודאי שְׂעָמֵי מִיָּנָה** – מוכח מכאן,  
 55 **שלא אמר שמואל שאשתו מערבת שלא מדעתו אלא כשהוא**  
 56 **אוסר על בני המבוי.**  
 הגמרא רוצה להביא ראייה לדברי שמואל מברייטא. מבררת  
 הגמרא: **לִימָא מְסִינֵי לֵיה** – האם נאמר שיש ראייה לדברי שמואל  
 מברייטא, שכן שנינו בה, **בּוֹפִין אוֹתוֹ** –(את אחד מבני המבוי  
 שאינו רוצה להשתתף בעשיית לחי וקורה) **לְעִשׂוֹת לְחֵי וְקוֹרָה**  
 60 **לְמִבְי, והבינה הגמרא, שכופים לעשות לחי וקורה, כדי להתיר**  
 61 **ללטלטל במבוי בשבת, וכשם שכופים לעשות לחי וקורה להתיר**  
 62 **ללטלטל במבוי, כך אפשר ליטול שיתוף בעל כרחו, כדי להתיר**  
 63 **ללטלטל במבוי, וכמו שאמר שמואל.**

# עירובין דף פ עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שני) קיג

כשהוא מוסיף משל בני המבוי אינו צריך להודיע, ומשמע שאם  
כלה האוכל לגמרי, כשהוא נוטל מהם טוב, צריך להודיע להם.  
מבררת הגמרא: **בְּמֵי עֶקְרִין** – באיזה אופן מדובר, **אִילִימָא** – אם  
נאמר שמדובר בְּמֵין אֶחָד – שהוא מוסיף על העירוב מאותו המין  
שעירבו בו בפעם הראשונה, קשה, **מֵי אִירָא** – מדוע נקט התנא  
דוקא **נְתִמְעָט**, והרי באופן זה אִפְּלִי או כְּלָה העירוב לגמרי, נְמִי  
– גם כן אין צריך להודיע, אִלָּא מה יש לנו לומר, שמדובר בְּשֵׁנִי  
מִיָּנִין – שהוא לוקח עכשיו ממין אחר, גם כן קשה, שהרי באופן זה  
אִפְּלִי אם נְתִמְעָט העירוב, ולא כלה לגמרי, נְמִי לא – גם כן אינו  
יכול ליטול מבלי להודיע, דְּתִנְיָא – ששנינו בברייתא, שאם כְּלָה  
הַאֲכָל של העירוב, מִמֵּין אֶחָד – אם הוא נוטל עכשיו מאותו מין  
שהיה העירוב הראשון, אִין צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ, וּמִשְׁנֵי מִיָּנִים – אבל אם  
הוא נוטל עכשיו ממין אחר, צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ. מתרצת הגמרא:  
אִיבָּעִית אִימָא – אם תרצה תוכל ליישב שהמשנה מדברת כשהוא  
נוטל עכשיו מִמֵּין אֶחָד – מאותו המין שעירבו בו תחילה, וְאִיבָּעִית  
אִימָא – ואם תרצה תוכל ליישב שהמשנה מדברת כשהוא נוטל  
עכשיו מִשְׁנֵי מִיָּנִין – שלא מאותו המין שעירבו בו תחילה, ומבארת  
הגמרא: אִיבָּעִית אִימָא – אם תרצה תוכל ליישב שהמשנה מדברת  
כשהוא מערב עכשיו מִמֵּין אֶחָד – מאותו המין שעירב תחילה,  
ובאמת סוברת המשנה שאף אם כלה העירוב לגמרי, אין צריך  
להודיע, וּמֵי – ומהו נְתִמְעָט שנאמר במשנה, נְתִמְעָט – שכלה  
האוכל לגמרי. וְאִיבָּעִית אִימָא – ואם תרצה תוכל ליישב שהמשנה  
מדברת מִשְׁנֵי מִיָּנִין – שהוא מערב עכשיו ממין אחר, ואף כשהוא  
מערב ממין אחר אם לא כלה העירוב הראשון, אין צריך להודיע,  
וְכָלָה שְׁאֵנִי – ושונה הדין המבואר בברייתא שבשני מינים צריך  
להודיע, מהדין המבואר במשנה, שהברייתא מדברת רק בשכלה  
העירוב לגמרי, ורק באופן זה צריך להודיע, אבל אם רק נתמעט  
העירוב, אין צריך להודיע.  
שנינו במשנה: נִיתְקַפּוּ עֲלֵיהֶן מוֹסְפִי וּמוֹנְכֵי וכו', ואם הוא מוסיף  
משלהם, צריך להודיעם. הגמרא מביאה מחלוקת אם בעירובי  
חצירות בתחילת העירוב צריך להודיע: אֶמֶר רב שְׁיֻבִי אֶמֶר רב  
חֲסָדָא, וְאֵת אוֹמְרֵי – יש ללמוד מהדין המבואר במשנה שכשהוא  
נוטל מהדיירים שנתוספו שלא היו בתחילה בעירוב, צריך  
להודיעם, שְׁחִלְקִין עֲלֵיהֶן חֲבֵרָיו עַל רֵבִי יְהוֹדָה, שרבי יהודה סובר,  
שאף כשמערבים בפעם הראשונה, אין צריך להודיע למי  
שנוטלים משלו, דְּתִנְיָא – ששנינו במשנה (להלן א), אֶמֶר רֵבִי יְהוֹדָה,  
בְּמָה דְּכָרִים אֲמֹרִים [שאין מערבים אלא לדעתו של אדם] בְּעִירֻבֵי  
תְּחִלְמִין, שאין אנו יודעים אם נוח לו לקנות שביטה במקום  
העירוב, כיון שהוא מפסיד שאינו יכול לילך לצדדים האחרים  
שמחוץ לעיר, אֲכָל בְּעִירֻבֵי חֲצִירוֹת שאינו מפסיד כלום בעירוב,  
מְעַרְבֵין בֵּין לְדַעַת וּבֵין שְׁלָא לְדַעַת, ואף שהוא מערב ממון שלו.  
שואלת הגמרא: בְּשִׁמְיָא דְּחִלְקִין – והלא פשוט וברור הוא  
שמשתנתו שאמרה שאם ניתוספו דיירים צריך להודיע, חולקת על  
רבי יהודה, ומה בא רב שיובי להשמיענו. מתרצת הגמרא: מָהוּ  
דְּתִימָא – שמא תאמר, שאף משנתנו סוברת כרבי יהודה  
שבעירובי חצירות אין צריך להודיע, ומה שמבואר במשנה  
שצריך להודיע, הֵנִי מִילִי – דברים אלו אינם אלא בְּחָצֵר שְׁעוּמֵדָת  
בֵּין שְׁנֵי מְבֹאוֹת, והיא פתוחה לשניהם, שאין אנו יודעים עם איזה  
מבוי רוצה היא להשתתף, כשהוא אף רבי יהודה מודה שצריך  
להודיע, אֲכָל חָצֵר שְׁלָא מְבֹי אֶחָד – שאינה פתוחה אלא למבוי  
אחד, אִימָא לא – שמא נאמר שבוז לא אמר התנא של משנתנו  
שצריך להודיע, קְמַשְׁמַע לָן – השמיענו רב שיובי, שאין אומרים  
כן, ששמע מרב חסדא רבו, שמשתנתו מדברת בחצר שהיא פתוחה  
רק למבוי אחד, ואף בזה אמר התנא שצריך להודיע.  
שנינו במשנה: בְּמָה הוּא שְׁעוּרֵי וכו' של השיתוף שמניחים במבוי,  
כשהו מרובין מזון שתי סעודות לכולם, וכשהו מועטים כגורגרת  
לכל אחד ואחד. מבררת הגמרא: בְּמָה הוּא מְרִיבִין, כלומר כמה  
בני אדם צריך שיהיו במבוי, ויהיה די להם במזון של שתי  
סעודות. מבארת הגמרא: אֶמֶר רב יְהוֹדָה אֶמֶר ו- [בשם] שְׁמַאי  
שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵה בְּנֵי אָדָם. והבינה הגמרא מדברי שמואל, שרק אם

דוחה הגמרא: באמת אין נוטלים שיתוף בעל כרחו, וּשְׁאֵנִי הָתָם –  
ושונה הדבר שם בברייתא, דְּלִיכָא מְחִיצוֹת – שבלא הלחי והקורה,  
המבוי מגולה הוא, וקשה לשומרו, ומשום כך כופים אותו, ולא  
כדי להתיר לטלטל במבוי.  
מביאה הגמרא תירוץ נוסף: לִישְׁנָא אֶחָדִינָא – באופן אחד יש  
לדחות, (מצד) [בבית דין] שְׁאֵנִי – שמה שבני המבוי כופים לעשות  
לחי וקורה, אין הכוונה שבני המבוי בעצמם כופים, אלא שבית דין  
כופים להשתתף עם בני המבוי בעשיית לחי וקורה, ואין מכאן  
רמזה לדברי שמואל שאמר שבני המבוי עצמם יכולים לכוף  
להשתתף עמם במבוי.  
אגב שדיברה הגמרא מעשיית לחי וקורה, מביאה הגמרא דין נוסף  
בלחי וקורה: אֶתְמַר – נאמר בבית המדרש, רַב תִּימָא בְּרַ אֲשִׁי אֶמֶר  
[רב], עוֹשִׁין לָחִי מַעְצֵי אֲשִׁירָה ו- [אילן] של עבודה זרה, שהוא אסור  
בהנאה, וצריך לשורפו, כלומר שלחי מאשירה מתיר במבוי, וְרַבִּי  
שְׁמֵעוֹן בֶּן לָקִישׁ אֶמֶר, עוֹשִׁין קוֹרָה מַעְצֵי אֲשִׁירָה, כלומר, שקורה  
מאשירה מתירה במבוי, אומרת הגמרא: מָאן דְּאֶמֶר – רבי שמעון  
בן לקיש, שאמר שעושים קורה מאשירה, כָּל שֶׁכֶּן שהוא סובר  
שעושים לָחִי מאשירה, וּמָאן דְּאֶמֶר – אבל רב חייא בר אשי,  
שאמר שעושים לָחִי מַעְצֵי אֲשִׁירָה, לא אמר כן אלא בלחי, שאין  
שיעור כמה צריך להיות עוביו ורוחבו, אֲכָל קוֹרָה, שצריך שתהיה  
רחבה טפה, שבשיעור זה אפשר להניח עליה חצי לבנה של  
שלשה טפחים, וכן צריך שתהיה חזקה שתוכל להחזיק חצי לבנה,  
לא אמר שאפשר לעשותה מאשירה, שכיון שאשירה צריך  
לשורפה, בְּתוּתֵי מְכַתֵּת שְׁעוּרֵיהָ – השיעור שיש בקורה, הרי הוא  
כמי שאינו, שנחשבת הקורה כמו שנשרפה כבר, והרי היא כקורה  
שאינה רחבה טפה.  
**משנה**  
המשנה מבארת מתי צריך להודיע לבני המבוי או החצר כשהוא  
נוטל מהם פת בשביל שיתוף או בשביל עירוב: אם אחר שהניחו  
שיתוף למבוי או עירוב לחצר, נְתִמְעָט הַאֲכָל שהניחו בשביל  
השיתוף או העירוב מהשיעור האמור במשנה בסמוך, מוֹסְפִי  
וּמוֹנְכֵי להם עוד מזון משלו ומצרפו לשיתוף או לעירוב, ואף אם  
הוא מוסיף משלהם, אִין צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ להם, משום שכבר מתחילה  
נתרצו כולם לעשות שיתוף או עירוב. ואם נְתִמְעָט עֲלֵיהֶן עוד  
אנשים אחרים שלא היו שם כשהניחו את השיתוף או העירוב,  
הראשון, מוֹסְפִי עוד מזון משלו על השיתוף או העירוב הראשון,  
וּמוֹנְכֵי את מה שהוא מוסיף לאלו שנתוספו, ואם הוא מוסיף משל  
הדיירים שניתוספו, אין צריך לזכות להם, אבל צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ להם,  
לידע אם רוצים הם בשיתוף או העירוב.  
המשנה מבארת מהו השיעור שצריך לשיתוף ולעירוב: בְּמָה הוּא  
שְׁעוּרֵין של שיתופי מבואות, בְּמָן שְׁתֵּי מְרִיבִין, צריך מִזוֹן בשיעור  
של שְׁתֵּי סַעֲוֹדוֹת לְכֻלָּם, וּבְמָן שְׁתֵּי מוֹעֲטִין, די בשיעור בְּגִרְגֵרָת  
ו- [כתאנה יבשה] לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מבני החצר או המבוי.  
אֶמֶר רֵבִי יוֹסִי, בְּמָה דְּכָרִים אֲמֹרִים שצריך שיהיה שם כגורגרת  
לכל אחד, או שיהיה שם מזון שתי סעודות, בְּתִחְלִיל עִירֻב –  
כשבאים עכשיו להניח עירוב, אֲכָל בְּשָׁרֵי עִירֻב – כשהיה שם  
עירוב, ונתמעט, די שישאר ממנו כָּל שְׁחָוָא. וְהִטַּעַם שמקילים  
בעירוב שאף אם נשתתף שם כל שהוא כשר, הוא משום שְׁלָא  
אֶמְרוּ שצריך לַעֲרֹב בְּחֲצִירוֹת אחר שהניחו גם שיתוף במבוי, אִלָּא  
בְּרִי שְׁלָא לְשַׁבֵּחַ אֶת הַתִּינוּקוֹת – שלא ישכחו הנערים תורת עירוב,  
שאם יעשו רק שיתוף למבוי, לא ידעו הנערים מהעירוב,  
שהנערים הקטנים אינם יודעים מהשיתוף שנעשה בין אנשי  
המבוי, ומשום כך אמרו שיערבו אף בחצירות כדי שיראו  
התינוקות, וכיון שאין צריך לעירוב זה מן הדין, הקילו שיהיה כשר  
אף אם נשאר בו כל שהוא.

## נמרא

במשנה מבואר שרק אם נתמעט האוכל של העירוב, אזי אף

1 יש שם שמונה עשרה בני אדם הם נחשבים מרובים, אבל אם יש  
2 שם יותר משמונה עשרה, אינם נחשבים 'מרובים', ותמחה  
3 הגמרא: וכי רק שמונה עשרה נחשבים מרובים ותו לא – ויותר  
4 משמונה עשרה אינם בכלל מרובים, והרי אם שמונה עשרה בני  
5 אדם נחשבים מרובים, יותר משמונה עשרה ודאי מרובים הם.  
6 מתרצת הגמרא: אימא – יש לפרש בדברי שמואל, שמשמונה  
7 עשרה ואילך – והלאה, הם נחשבים מרובים. שואלת הגמרא: ומאי  
8 שמונה עשרה דנקט – ומהו הטעם שדווקא משמונה עשרה  
9 והלאה נחשבים מרובים. משיבה הגמרא: אמר רב יצחק בריה דרב  
10 יהודה, לדידי מיפרשא לי מיניה דאבא – אני שמעתי את פירוש  
11 המשנה מאבי [רב יהודה], שהמשנה להקל באה, ואמרה שאם  
12 יש שם מזון שתי סעודות, אין צריך שיהיה כגרוגרת לכל אחד,  
13 וכל שאילו מחלקו [שם יחלקו] למזון שתי סעודות ביניהם ואין  
14 מנעת גרוגרת לכל אחד ואחד, שבאופן זה אם יתן כל אחד מהם  
15 כגרוגרת לעירוב, יהיה שם יותר ממזון שתי סעודות, הן הן מרובין  
16 שאמרה המשנה, וסגי – ודי להם במזון שתי סעודות, ואי לא –  
17 ואם אין שם די בני אדם שאם יחלקו מזון שתי סעודות ביניהם  
18 יגיע לכל אחד פחות מכגרוגרת, שבאופן זה אם יהיה שם

19 כגרוגרת לכל אחד עדיין יהיה שם פחות ממזון שתי סעודות, הן  
20 הן מועטין ביניהם [הם], וצריך להניח כגרוגרת לכל אחד. ורב  
21 יהודה שאמר בשם שמואל שמרובים הם שמונה עשרה בני אדם,  
22 ולא פירש שמרובים הם כל שאם יחלקו להם מזון שתי סעודות  
23 לא יגיע לכל אחד כגרוגרת, אנב אוריחיה – כשבא לפרש את  
24 המשנה, אמר דרך אגב שחשבון זה עולה לשמונה עשרה בני  
25 אדם, וקא משמע לן – והשמיענו בזה, דשתי סעודות הויין [הם]  
26 בשיעור של שמונה עשרה גרוגרות.

### משנה

27 המשנה מבארת במה אפשר לעשות עירוב לחצר ושיתוף למבוי:  
28 ככל מערבין בחצירות, ומשתתפין במבוי, חוץ מן המים ומן המלח,  
29 שאינם מזון, דברי רבי אליעזר. רבי יהושע אומר, בחצר אין  
30 מערבים בכל דבר, אלא כפר שלם הוא עירוב, כלומר שאין  
31 מערבים אלא בפת שלימה, ואפילו מאפה סאה – ככר שהוא עשוי  
32 מסאה קמח, והוא פרוסה – שנחתך ממנו מעט, אין מערבין בה,  
33 אבל כפר אף שאינו גדול אלא כאפר [שם מטבע קטנה], והוא  
34 שלם, שלא נפרס, מערבין בו.  
35